

1993 09.03.

Lektuvo "Smakas" avarijos, kuri įvyko 1993 08 20 d.,
Kaune, Aleksoto aerodrome, tyrimo

A K T A S

I. Ekipažas

- [Pilotas A] -

II. Avarijos aplinkybės

Tai įvyko 1993 m. rugpjūčio 20 d. Kaune, Aleksoto aerodrome, ruošiantis aviacijos konstruktoriu-mėgėju (toliau AKM) saskrydžiui.

I ši AKM saskrydį 1993 08 20 d. apie 11 val. iš Alytaus atskrido savos konstrukcijos (toliau SK) vienvietis lektuvas "Smakas", kuri pilotavo lakūnas ir šio lektuvo konstruktorius mėgėjas [B]. Ziūrovams pradėjus teirautis šiuo lektuvu, pilotas-mėgėjas (lektuvo "Smakas" bendraautorius) [pilotas A], ryžosi pademonstruoti ore jo galimybes.

Apie 11 val. 30 min. [pilotas A] pakilo į 40-50 m aukštį, apsiskusęs du kartus virš aerodromo ir darant aukštojo pilotažo figūra "persivertimas per sparną", lektuvas perejo į suktuką ir padaręs dvi vijas iš 40 m aukščio trenkėsi į žemę.

Lektuvas ("Smakas") sudužo. Juo skridęs pilotas [pilotas A] sunkiai susižeidė ir greitosios medicininės pagalbos mašina nuvežtas į Kauno miesto Raudonojo kryžiaus ligoninės 4-jį traumatologinį skyrių 23 palata.

III. Faktinės meteorologinės sąlygos:

- debesuotumas 10 balu, protarpiais smulkus lietus;
- debesu aukštis H=60 m, matomumas 2 km;
- vėjas 270 ;
- vėjo greitis 7 m/s;
- temperatūra 19 C;
- turbulentiškumas silpnas;
- atmosferinis slėgis 740 mm Hg;
- paros laikas skridimams tinkamas, diena

IV. Duomenys apie pilota

[Pilotas A]

[redacted]. Avarijos įvykio diena (93 08 20) [pilotas A] buvo po naktinės pamainos (jo paties žodžiais).

[Pilotas A], kaip lakūnas, neturi specialaus pasiruošimo ir tvirtu įgūdžiu skraidyti lėktuvais, tuo labiau daryti aukštojo pilotažo figūras. Jis šešeta metu skraidė sklandyklėmis.

1992 m. skraidė sklandytuvu L-13 (Blanik) su instruktoriumi. Savistoviam skridimui išleistas nebuvo. 1992 m. rudenį jis savistoviai pramoko skraidyti lėktuvu "Smakas" be instruktoriaus pagalbos (lėktuvas vienvietis). Jo žodžiais sakant, jis šiuo lėktuvu yra skraidęs 25 val. Avarijų nepatyrė. Piloto liudijimo neturi. Teoriniu, pilotu paruošiamųjų kursų nebaigęs.

V. Duomenys apie lėktuvą "Smakas"

Lėktuvas "Smakas" ultralengvųjų klasės, reminės konstrukcijos, (konstruktoriai-mėgėjai ir lėktuvo savininkai [B] ir

[pilotas A]

Lektuvas vienmotoris, aukštasparnis. Variklis pritvirtintas virš piloto kabinos. Oro sraigtas (propeleris) traukiantis.

Sparnas standartinės konstrukcijos, pagamintas Prienu valstybinėje aviacijos gamykloje, skirtas lengviems mokomiesiems sklandytuvams "Strazdas". Piloto kabina atvira. Lektuvos svoris = 150 kg. Lektuvas "Smakas" Lietuvos Respublikos civilinės aviacijos inspekcijoje neįregistruotas, neturi ir tinkamumo skraidymams pažymėjimo.

Variklis "Vichr", dviejų cilindru, aušinamas vandeniu. PS=30, karbiuratorius plūdinis. Variklis perdarytas panaudojant juostinį reduktorių, kad parinkti reikalingus oro sraigto (propelerio) apsisukimus. Variklis aukštojo pilotažo figūrų vykdymui netinkamas.

VI. Lektuvo "Smakas" avarijos priežastis

Avarija įvyko lektuvui "Smakas" susidūrus su žemės paviršiumi. O tam sąlygas sudarė pats pilotas **[pilotas A]**. Jis skrisdamas 50 m aukštyje bandė daryti aukštojo pilotažo figūrą ("persivertimas per sparną") nebūdamas tam pasiruošęs ir su netinkamu, figūriniam skraidymui, lektuvu. Pilotas darydamas šia figūrą pateko į suktuką ir nebesugebėjo šios padėties ištaisyti (trūko piloto patirties ir buvo labai žemas skridimo aukštis). Lektuvas "Smakas" atsitrenkė į žemės paviršiu sulūžo į gabalus (žiūr. nuotraukas).

VII. Trūkumai ir pažeidimai

1. Lektuvas "Smakas" Valstybinėje civilinės aviacijos inspekcijoje neįregistruotas ir komisijos nesertifikuotas.

2. Pilotas ir konstruktorius **[pilotas A]** neturėdamas tinkamo pasiruošimo (neturi piloto **[pilotas A]** licencijos) ir tam nepritaikytu lektuvu, žemame aukštyje, bandė vykdyti aukštojo pilotažo figūrą.

3. **[Pilotas A]** ta diena (1993 08 21) skraidė nepasitikrinęs savo sveikatos būklės (skraidė po naktinės pamainos).

VIII. Išvados

1. Lėktuvo "Smakas" avarija įvyko dėl paties piloto-mėgėjo

 [piloto A] kaltes.

IX. Pasiūlymai

1. Rengiant aviacijos konstruktoriu-mėgėju saskrydžius reikia pakviesti medicinos darbuotoja, pilotu sveikatai patikrinti.

2. Saskrydžiuose dalyvaujantys pilotai-mėgėjai privalo turėti piloto-mėgėjo licencijas (kurie planuoja skraidyti).

Komisijos pirmininkas

Nariai:

